

Orzoł, Stanisław

Sesja naukowa w 150 rocznicę urodzin Henryka Sienkiewicza : 100-lecie "Quo vadis" i 80-lecie śmierci pisarza

Notatki Płockie 41/4-169, 47-50

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SESJA NAUKOWA W 150. ROCZNICĘ URODZIN HENRYKA SIENKIEWICZA

100-lecie "Quo vadis" i 80-lecie śmierci pisarza

*Ze wszystkich rodzajów sławy
najpiękniejszym jest własnym
zasłużyć się Rodakom*

Wincenty H. Gawarecki

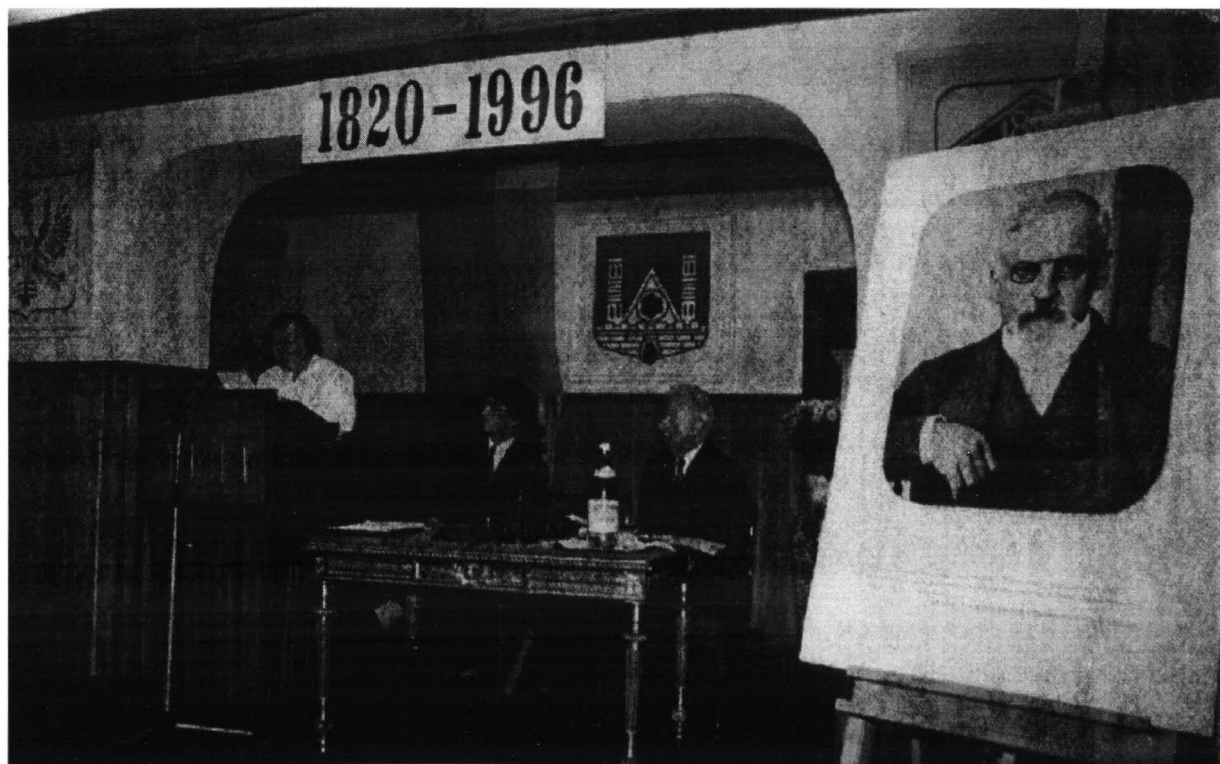
(tablica na murze siedziby TNP)

*Niech Rok Sienkiewiczowski - 1996
przypomni wspaniałe dzieła Twórcy,
którymi wzbogacił kulturę i Jego
czyny w obronie Współbraci. Niech
przypomni dokonania, które z miłości
Ojczyzny ofiarował Polakom, niosąc
zawsze krzepiące słowo i zniewalające
piękno sztuki*

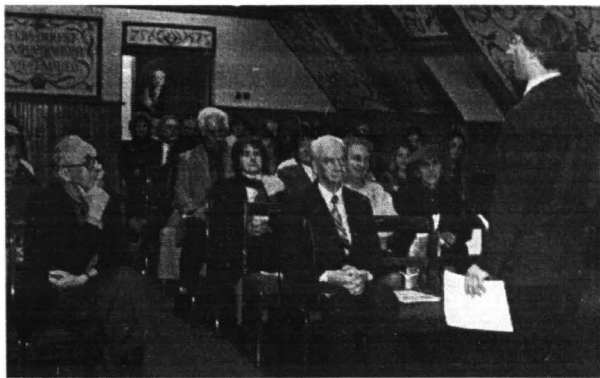
/Fragment Apelu Ogólnopolskiego
Towarzystwa im. H. Sienkiewicza
Zarząd Główny w Lublinie/

Uczestnikami sesji naukowej jaka odbyła się 11 grudnia 1996 roku w siedzibie Towarzystwa Naukowego Płockiego byli m.in.: sędziwy Roman Ziemiak - były dyrektor "Małachowianki", Wanda i Tadeusz Chrostowscy - zasłużeni dla TNP, mecenas Jerzy Kejna i Jerzy Stefański, dr Stanisława Składzińska z Gostynina wraz z młodzieżą, dr Jerzy Księżopolski, syn generała Mieczysława Boruty-Spiechowicza, również Mieczysław - aktualnie mieszkający w Kanadzie, nauczyciele płockich szkół średnich i podstawowych, miłośnicy twórczości Henryka Sienkiewicza, sympatycy TNP.

Zarząd TNP uznał - stwierdził w swym powitalnym wystąpieniu dr Marian Chudzyński - wiceprezes TNP,

11 grudnia 1996 r. Sesję naukową w siedzibie TNP z okazji Roku Sienkiewiczowskiego prowadził dr Marian Chudzyński - wiceprezes TNP (pierwszy z prawej). Obok autorzy referatów: mgr Danuta Rychlewska i dr Bogdan Burdziej

Uczestnicy Sesji podczas wykładu dr. Bogdana Burdzija - pracownika naukowego Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika

że sesja naukowa i wystawa będzie najlepszą formą uczczenia ważnych rocznic związanych z Henrykiem Sienkiewiczem. Sesja oraz wystawa "przypomni wspa- niałe dzieła Twórcy, którymi wzbogacił kulturę i Jego czyny w obronie współbraci", Jego patriotyzm i służbę Ojczyźnie. Pamiętać też trzeba, że śmierć piewcy polskiej historii w 1916 roku zbiegła się z umiędzynarodowieniem sprawy polskiej, co w konsekwencji doprowadziło do odrodzenia się państwowości polskiej po 123 latach niewoli narodowej w 1918 r.

Wybitnie naukowy ton sesji zainauguował swym sugestywnym wystąpieniem dr Bogdan Burdzija - pracownik naukowy Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, przepięknie prezentując subtelności poznawcze, kształcące i wychowawcze w zakresie tematyki "Symbolika niewoli narodowej i mi-

Przy portrecie Patrona Sesji. Z prawej: Barbara Wachowicz, Maria Sienkiewicz i Marian Chudzyński

łości Ojczyzny w twórczości Henryka Sienkiewicza". W wielowymiarowym ujęciu myśli, uczuć, historii, zdarzeń i wiekopomnych dokonań zawartych w dziełach literackich, malarskich, plastyce i innych - Dostojny Prelegent misternie powiązał genezę "dolorosy" narodowej, uwiecznionej w pięknych dziełach Wielkiego Pisarza i związku Jego twórczości o charakterze patriotycznym, zarówno z odwiecznymi realiami Księgi Psalmów Starego Testamentu, ilustrującymi bolesne cierpienia wygnańców z powodu utraconej ojczyzny, jak i twórcami różnych epok historyczno-literackich, poczynając od odrodzenia, a kończąc na romantyzmie. Na podstawie interpretacji dzieł Henryka Sienkiewicza można stwierdzić, że pisarz ten uplasował się w hierarchii twórców na czołowym miejscu zarówno w Polsce jak i wśród klasyków światowych. Ukazując obrazy martyrologii i chwałę oręża polskiego nikt, jak Sienkiewicz nie potrafił z taką siłą

"Rodzinne" zdjęcie z Marią Sienkiewicz - wnuczką Henryka Sienkiewicza (siedzi w fotelu) na tle Wystawy

"pokrzepić" serc wąpiących nawet w największych okresach niewoli narodowej i udowodnić, że nie ma siły, która może pokonać rodaków, jeśli ci wszystko poświęcą ojczyźnie.

Stronę warsztatu twórczego Pisarza skrupulatnie przedstawiła mgr Danuta Rychlewska - przewodnicząca Sekcji Literatury i Języka TNP - analizując "stylistykę utworów Henryka Sienkiewicza" - głównie na przykładzie utworów historycznych. Prezentując subtelności styl utworów udowodniła jego kunszt, piękno i całkowitą zgodność z realiami pisarskimi epok i zdarzeń zawartych w powieściach Henryka Sienkiewicza. Najwięcej emocji wywołała interpretacja stylizacji i indywidualizacji mowy bohaterów takich jak: Onufrego Zagłoby, Rocha Kowalskiego, Jurko Bohuna i innych umiłowanych przez czytelników oryginałów.

"Reasumując - pragnę stwierdzić - zaakcentowała Danuta Rychlewska - że język artystyczny Trylogii to barwny kalejdoskop tęczący bogato i wesolo. Zasluga tego języka jest to, że przeszłość XVII-wiecznej Rzeczypospolitej wylania się przed czytelnikami jako obraz pełen barw...".

Niezwykle wspaniałą, wprost fantastyczną ucztę intelektualną zgotowała zgromadzonym Barbara Wachowicz, autorka wielkiej biografii Henryka Sienkiewicza "Marie Jego życia". Ta znakomita pisarka, laureatka srebrnego Asa dziedzinie literatury i Orderu Uśmiechu po prostu olśniła miłośników Sienkiewicza nie tylko niezwykłością różnorodnych wiadomości z życia i twórczości pisarza, ale i sposobem prezentacji - precyzją wystąpienia, doбором intrygujących faktów., a szczególnie dojrzałym aktorskim przekazem.

Serdeczne spotkanie z Panią Barbarą Wachowicz: ks. kanonik Tadeusz Żebrowski - członek Sekcji Historycznej TNP, mgr Bolesław Solarski - przewodniczący Oddziału TNP w Łęczycy, mgr Adam Wojtalowicz - przewodniczący Komisji Rewizyjnej TNP, Wanda Chrostowska

"Ileż tu nazwisk, faktów, zdarzeń, historii, ludzkich losów, śladów istnień, ileż informacji, jakie mnóstwo wiadomości, erudycji, która pozwoliła Autorce stworzyć przejrzysty, spójny, wiarygodny obraz tamtego świata, tamtych ludzi, klimatu epoki..." - te słowa prof. Lecha Ludorowskiego można by powtórzyć analizując artystyczno-literacki występ Barbary Wachowicz.

Również wspaniale zaprezentowała się bardzo sympatyczna "Marusia" - Maria Sienkiewicz - wnuczka Henryka Sienkiewicza.

Po tej części sesji nastąpiło otwarcie wielkiej wystawy - Henryk Sienkiewicz (1846-1916) "Dla pokrzepienia serc". Sprowadzone tu, głównie staraniem dr. Jakuba Chojnackiego,

różnorodne eksponaty z Muzeum Literatury im. Mickiewicza w Warszawie ilustrowały ogrom zdarzeń z ży-

W kolejce po autograf Barbary Wachowicz: m.in.: Bożena Strzelecka - dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Płocku, dr Stanisława Składzińska - nauczycielka języka polskiego w Liceum Ogólnokształcącym w Gostyninie, mgr Wanda Kaczanowska - dyrektor Biblioteki im. Zielińskich TNP

cia i twórczości Wielkiego Pisarza.

85 plasz wystawowych inaugurowała tablica z napisem: Henryk Sienkiewicz (1846-1916) "Dla pokrzenia serc". Henryk Sienkiewicz /ps. młodzieńczy Litwos/ - pisarz polski o światowej sławie, tłumaczony na kilkaset języków z angielskim, francuskim, włoskim, niemieckim, rosyjskim na czele. Autor sławnych nowel /.../ i znakomitych powieści historycznych /.../. Nagrodzony Nagrodą Nobla. "Rzecznik sprawy polskiej przed światem", międzynarodowy autorytet wielokroć stojący w obronie rodaków.

Kolejne eksponaty ilustrowały w sposób chronologiczny etapy Jego życia, poczynając od "Gniazda Rodzinnego", poprzez Podlasie - "Żywe źródło poezji", wszelkie miejsca pobytu - zarówno w kraju, jak i za granicą, sprawy rodzinne i towarzyskie, dorobek twórczy i sławę międzynarodową. Pod koniec zamieszczone były dane dotyczące spadkobierców i wypowiedzi kry-

tyków literackich i literatów o pisarstwie i wielkości pisarza na miarę światową: Stanisława Witkiewicza, Haliny Miłkowskiej, Ignacego Chrzanowskiego, Władysława St. Reymonta, Theodore'a Roosevelta, Rutha Hoenigsfelda de Calandra i Williama Faulknera.

Zwiedzający najdłużej zatrzymywali się przy sekwencjach: "Przyjaciele", Arcydzieło - Helena Modrzejewska, Kronika szczęścia, "Ona była jego największym uczuciem", W afrykańskiej puszczy, Kochane dzieci-ska, "Quo vadis", Straż Juranda, Oblęgorek, Piąta Maria, Spadkobiercy.

Jeden ze zwiedzających poprosił o zapisanie swej wypowiedzi: "Inicjatorom i organizatorom tak pięknej wystawy ilustrującej wszelkie aspekty życia i dzieła polskiego twórcy o światowej sławie należą się szczególnie słowa uznania i podziękii".